

OPONENTSKÝ POSUDOK DIZERTAČNEJ PRÁCE

NÁZOV: **Všeobecné kňazstvo v knihe Zjavenia.**

MENO A PRIEZVISKO AUTORA: **Mgr. Benjamin UHRIN**

DRUH PRÁCE: dizertačná práca, predložená na Univerzite Karlovej v Prahe, Husitská teologická fakulta

DOKTORSKÝ ŠTÚDIJNÝ PROGRAM: Teológia

ŠTÚDIJNÝ ODBOR: Husitská teológia

ŠKOLITEĽ: prof. ThDr. Ján Liguš, PhD.

I. Formálna stránka dizertačnej práce (DizP)

DizP Mgr. Benjamina Uhrina je napísaná na počítači a vytlačená na bielom papieri po jednej strane. Riadkovanie textu, veľkosť písmen i okraje zodpovedajú nárokom. Technické spracovanie je obvyklé, v tvrdej väzbe tmavomodrej farby so strieborným popisom.

Je napísaná po slovensky s gréckymi citátmi a pojmi, obsahuje aj hebrejské pojmy. Ak by sa DizP mala vydať knižne, bude nutné vykonať jazykovú korektúru, odstrániť zopár textových nedostatkov (preklepov, gramatických chýb a grafických prehreškov). Nie je ich veľa, ale ich prítomnosť kazí celkový dojem z DizP. Niektoré som vyznačil ceruzkou pri čítaní v DizP.

Ďalej by som odporúčal zjednotiť písanie gréckych pojmov. Autor väčšinou používa grécke písmo, ale výnimočne aj transkribuje do latinky (napr. s. 73). Podobne citáty z Nového zákona sú buď po grécky alebo po slovensky. Nemalo by sa to zjednotiť? Veď ak je DizP určená znalcom gréčtiny, na čo citovať z prekladu? Pokiaľ ide o odkazovanie na citácie z Biblie, grafika s dvojbokou, ktorú autor používa (Mt 26:26-29) je anglosaský import, ktorý nie je o nič výhodnejší ako dlhoročne zaužívaná grafika (Mt 26,26-29). Autor by mohol obhájiť svoj spôsob citovania textov z Písma a odkazovanie na ne.

Predložená DizP obsahuje povinné súčasti DizP, v SR sa však vyžadujeme ešte 100 – 300 slovný abstrakt, umiestnený na začiatku práce. Dovolím si poznamenať, že do zoznamu skratiek nepatria všeobecne známe a používané skratky, ako napr., n, nn, NZ, nz, SZ, sz, v., vv. Anglický sumár v rozsahu dva a pol strany je umiestnený na úplnom konci práce na mieste, kde sa podľa slovenských požiadaviek majú situovať indexy a prílohy.

Poznámkový aparát je riešený poznámkami pod čiarou. V súčasnosti viacerí domáci i autori píšuci o formálnej stránke kvalifikačných prác preferujú odkazy na citovanú literatúru v zátvorkách v texte (*in-text citation*), ostatné doplňujúce informácie pod čiarou. Táto poznámka o neznamená, že poznámkový aparát

poskytujú veľa cenných informácií pre ďalšie rozvíjanie otázok všeobecného kňazstva a poskytuje viaceré výzvy na diskusiu najmä v protestantskom kontexte. Má aj ekumenický rozmer najmä v tom, že odborne, kriticky zvažuje tak protestantské ako aj katolícke prístupy. Je prínosom pre oblasť teológie.

DizP bola obsahuje pôvodné a uverejnené výsledky v skúmanej vednej oblasti. Mgr. Benjamín Uhrín preukázal ich spracovaním a invenciou prezentovanou v dizertačnej práci odbornú spôsobilosť a pripravenosť samostatne vedecky pracovať, osvojil si teoretické vedomosti a použil ich pri projektovaní i riešení problematiky na vedeckej i aplikovanej úrovni.

Dizertačná práca splnila sledované ciele a spĺňa požiadavky kladené na dizertačnú prácu. Spomínané nedostatky majú nepodstatný charakter, sú jednoducho odstrániteľné pri prípadnom knižnom vydaní. Kvalitu obsahu významným spôsobom neovplyvnili. DizP odporúčam na obhajobu a po úspešnom obhájení navrhujem udeliť Mgr. Benjaminovi Uhrinovi akademický titul doktor teológie („theologiae doctor“, v skratke „Th.D.“) v zmysle „Zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů o vysokých školách.“

V Banskej Bystrici, dňa 24. augusta 2009.

doc. ThDr. Pavel Procházka, PhD., m. prof.

v podaní Mgr. B. Uhrína má nejaké vážne nedostatky! Naopak, venoval mu značné úsilie a 544 poznámok pod čiarou je svedectvom o časovej investícii do prípravy a spracovania DizP.

Bibliografia je rozdelená na monografie (91), komentáre ku knihe Zjavenia (20) a odborné články a heslá v slovníkoch a lexikónoch (77). Je to značné množstvo titulov v angličtine, slovenčine, češtine, nemčine a francúzštine. Bibliografické údaje dostatočným spôsobom identifikujú literatúru. Bolo by vhodné v zmysle platnej európskej normy ISO 690 písať priezviska autorov veľkými písmenami.

Index autorov pomáha v orientácii (mal byť umiestnený až za bibliografiu, neráta sa do rozsahu práce, kým bibliografia áno). V biblicko-teologickej práci by pomohol aj index citovaných biblických miest, ktorý by autor mal pri prípadnom knižnom vydaní vypracovať a doplniť.

II. Aktuálnosť zvolenej témy

Téma práce je aktuálna jednak z hľadiska teologického výskumu, keďže - ako autor viacnásobne pripomína - téme všeobecného kňazstva v knihe Zjavenia nebola venovaná odborná pozornosť (čím zjavne myslí, že nie je dispozíciou dostatok odbornej literatúry v jazyku, ktorý ovláda). Dá sa predpokladať, že práca vypracovaná v slovenskom jazyku bude v odbornej societe vítaná.

Téma je aktuálna aj z hľadiska cirkevnej praxe preto, že v ekumenickej rodine cirkví na Slovensku je rad denominácií, ktoré síce všeobecné kňazstvo implicitne prijímajú ako teologumenon, jeho obsah v cirkevných dokumentoch neformalizovali, s pojmom „kňazstvo“, „kňaz“ sa v ich cirkevnom úzuse nestretávame, ba v mnohých cirkvách sa teologicky a cirkevne - historicky odmieta a nahrádza sa iným pojmom (kazateľ, farár). Bolo by zaujímavé, keby sa bol Mgr. B. Uhrín v práci s pojmom „kňaz“, kňazstvo“ v protestantizme vyrovnával. Mohol by sa tomu vyjadriť pri obhajobe. Keby som mal otázku vyjadriť možno trochu absurdne a s istou dávkou irónie: Prečo by mali protestanti zostať pri pojme „všeobecné kňazstvo“ a nenahradiť ho napr. výrazom „všeobecné kazateľstvo“?

III. Zvolené metódy spracovania

Zvolené ciele, hypotéza a metódy predloženej DizP sú opísané pd s. 12. Nemám k nim komentár, sú autorovým rozhodnutím napísať DizP ako odborne koncipovanú prehľadovú prácu, čo sa mu bezpochyby podarilo. Výskumný prvok a vedeckú metódu práce B. Uhrína recenzent nachádza pri porovnávaní odborných stanovísk autorít z ich prác k danej téme, ktorým sa kladú otázky a hľadajú relevantné vlastné názory a stanoviska doktoranda. Šírka i hĺbka skúmanej problematiky je primeraná nárokom na DizP. Hodnotenia autorov sú smelé, niekedy až bez zábran, na môj vkus je trochu komické, keď mladý doktorand hodnotí uznávané autority, že to urobili „veľmi správne“ (s. 24), „správne“ (s. 41) a pod. – trochu pokory by nezaškodilo.

Štruktúra práce je jasná a pochopiteľná, napomáhajúca autorovi dosiahnuť vytýčený cieľ: „selektovať a exegetovať texty Zjavenia Jánovho relevantné pre tému kňazstva“, pričom čiastkovým cieľom je aj „komparácia kňazstva v Zj a v ostatných spisoch Písma a poukázanie na prínos knihy Zj k biblickej teológii všeobecného kňazstva“ (s. 12).

IV. Dosiahnuté výsledky a nové poznatky

Mgr. Benjamin Uhrin predložil analýzu selektovaných prác publikovaných v skúmanej oblasti. To je jeho prvým, hutným výsledkom poctivej práce doktoranda. Kritické prehľady autorovi dostupnej sekundárnej literatúry nie len ovplyvnili jeho prístup k skúmanej téme (s. 27), ale sú súčasne výzvou najmä protestantským teológom, aby sa otázkou všeobecného kňazstva venovali aspoň s takou intenzitou, ako sa jej venujú naši katolícki kolegovia.

Po teologickom rozbere kňazstve v Písme vychádza autorovi biblický kontext poukazujúci na podstatu kňazstva spočívajúcu v bezprostrednom prístupe k Bohu a v „mediátorskej úlohe z neho vyplývajúcej“ (s. 44). Takto podané, bez ďalšieho komentára pre protestanta možno prekvapujúce: kňaz = kazateľ = mediátor? Poprosil by som pri obhajobe širšie vysvetliť autorov koncept - „mediátorskú úlohu“ kňaza, resp. vo všeobecnom kňazstve, resp. v kazateľstve.

Kapitolu 3.2 považujem vzhľadom na tému DizP za redundandnú, napriek tomu, že autor chce na jej zistenia „nadviazať v ďalších kapitolách“ (s. 67).

Kapitoly 4, 5 a 6 sú ťažiskové, prínosné a objavné. Venujú pozornosť riešeniu témy, venujú sa okruhom problematiky všeobecného kňazstva v knihe Zjavenia a prinášajú stanoviská autora a návrhy pre prax. Hodnotné je osobitne to, že sa doktorand sústredil aj na teologické zhodnotenie kňazstva a kňazských funkcií v kulticko-liturgickom kontexte a nevyhýbal sa otázkam, ktoré v protestantskom prostredí nebývajú predmetom pozitívneho záujmu. Rozbor okrem iných cenných prínosov a objavných zistení odhaľuje v knihe Zjavenia „svet všeobecného kňazstva, keďže pred trón Boha a Baránka majú okrem nebeských bytostí prístup aj všetci vykúpení.“ (s. 131) Zjavenie podľa doktoranda objasňuje kňazstvo Krista v kontexte nebeských bytostí a nebeskej bohoslužby, ale aj v kontexte ľudského života s jeho tragickými i víťaznými prvkami. V Zjavení nachádza porozumenie charakteru kňazstva a faktu, že sa týka všetkých vykúpených, celého Božieho ľudu (s. 132).

V šiestej kapitole sa zapodieva funkciami kňazstva v knihe Zjavenia a dochádza okrem konkrétnych kňazských špecifikácií k záveru, že v realite života sa musí kňazský vzťah kresťanov s Kristom konkrétne prejavovať.

V. Hodnotenie dizertačnej práce

Dizertačná práca Mgr. B. Uhrina je prezentovaná ako ucelené odborné dielo, téma je riešená z viacerých uhlov pohľadu na základe pomerne rozsiahlej rešerše. Prezentované výstupy skúmania doktoranda